

Pastoor Frederickxstraat, Lummen

Programma van Maatregelen

Auteur:

R.R. Datema (veldwerkleider)

Autorisatie:

J.A.G. van Rooij (OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

1 Inleiding

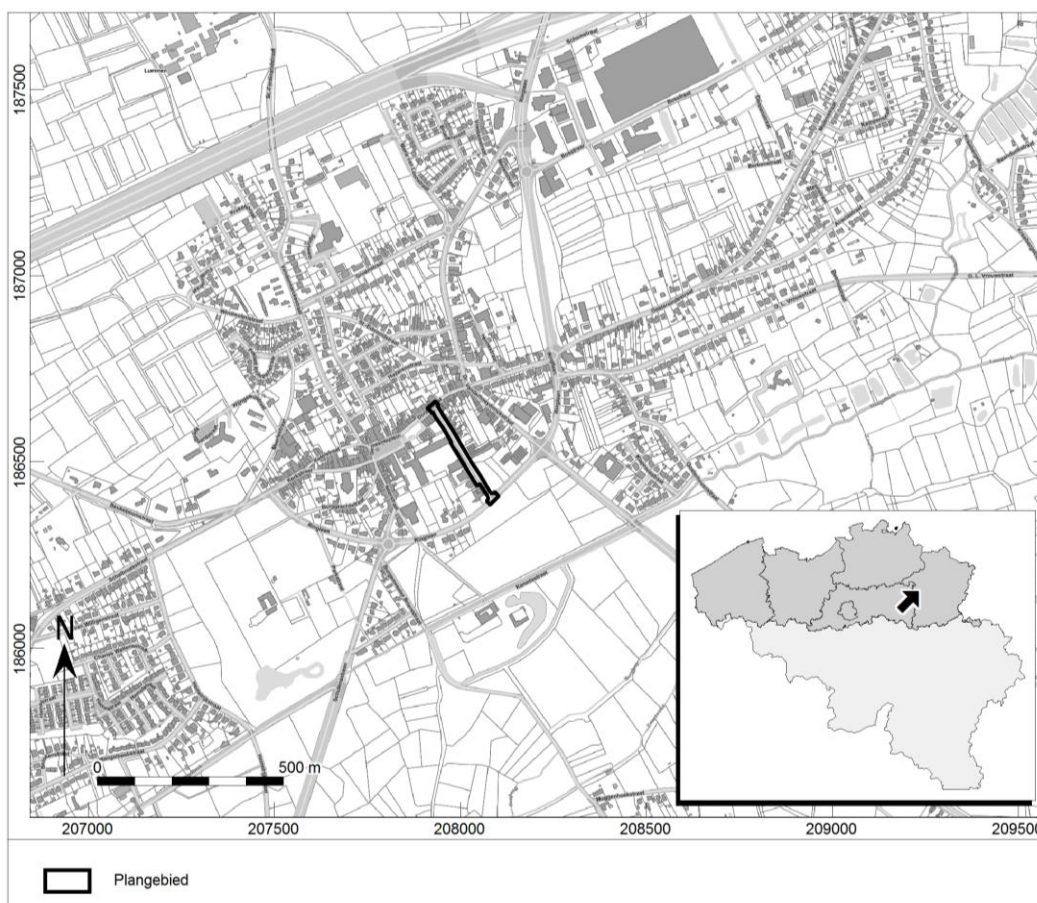
In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in maart 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Pastoor Frederickxstraat te Lummen (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen wegeniswerken rond het Spectrumcollege.

Bestudering van geologische en bodemkaarten heeft uitgewezen dat de ondergrond van het plangebied uit eolische afzettingen (dekzand) uit het Laat-Pleistoceen bestaat. Bovenin de matig droge zandbodem bevindt zich een dikke antropogene humus A horizont. Deze duidt op een verrijking van de bodem met mest, strooisel en mogelijk ook plaggen in de Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd. Het noordelijk deel van het plangebied ligt in een zone waar de bodem door ingrijpen van de mens is gewijzigd of vernietigd. Op historisch kaartmateriaal is te zien dat het plangebied zeker vanaf de 18de eeuw tot omstreeks 1945 een agrarisch grondgebruik kende. Vermoedelijk eind jaren '60 van de vorige eeuw zijn aan de westzijde van de huidige Pastoor Frederickxstraat de eerste schoolgebouwen neergezet en zullen ook riolering en nutsleidingen zijn ingegraven. Middeleeuwse bewoning is hier niet te verwachten aangezien de historische kern van Lummen ongeveer 250 m westelijker ligt.

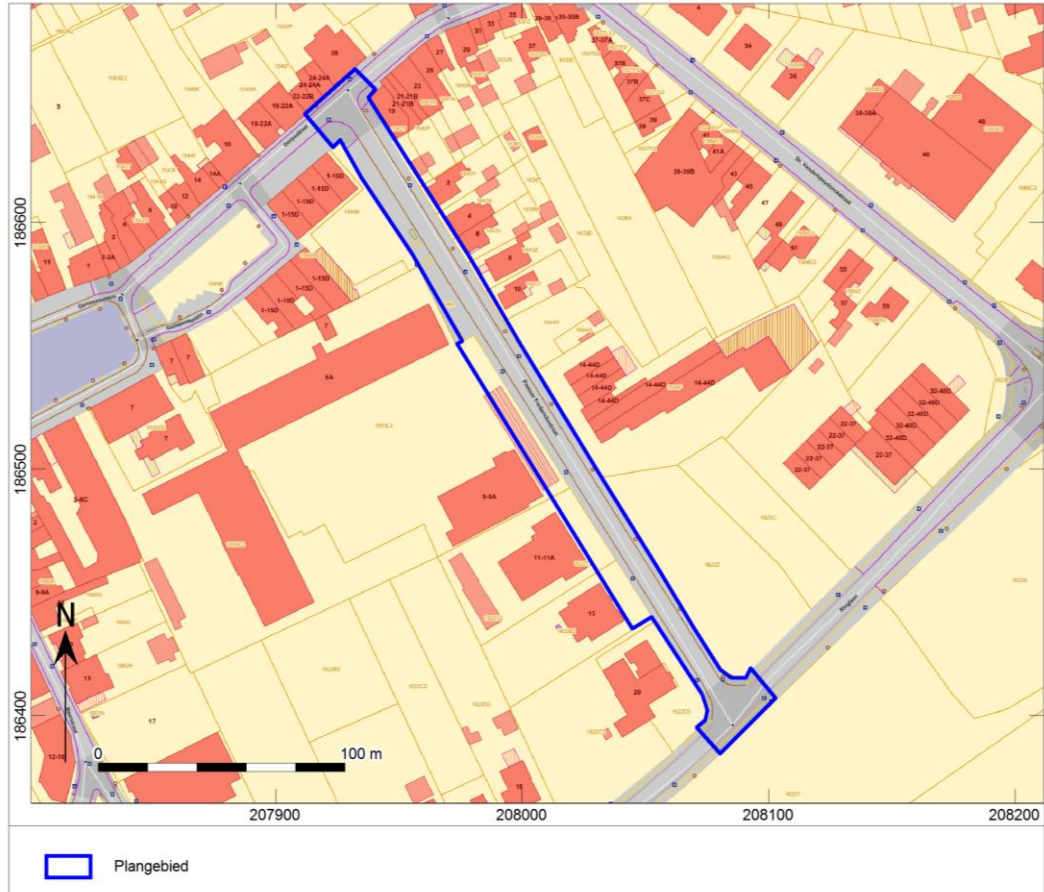
Bovenin de dekzand-afzetting, onder het antropogene dek, kunnen archeologische sporen vanaf het Laat-Paleolithicum tot de Middeleeuwen, afhankelijk van de ouderdom van het plaggendeck, worden verwacht. Het zal daarbij voornamelijk om een spreiding aan artefacten gaan.

Onder de berm en voetpad van de Pastoor Frederickxstraat ligt riolering. Deze bevindt zich op een diepte van maximaal 300 cm –mv. Ook liggen er nutsleidingen. Langs de westzijde van de straat, ter hoogte van het Spectrumcollege, staat een overdekte fietsenstalling. Onderlaag van de straat, nutsleidingen en fundering fietsenstalling reiken vermoedelijk tot ongeveer 50 cm –mv.

Gezien deze verstoringen en het feit dat bij de aanleg van wegen de bouwvoor in de regel wordt verwijderd, is de verwachting voor archeologische sporen of een nog intact niveau laag.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologische onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein

2 Gemotiveerd advies

- Volledigheid van het onderzoek

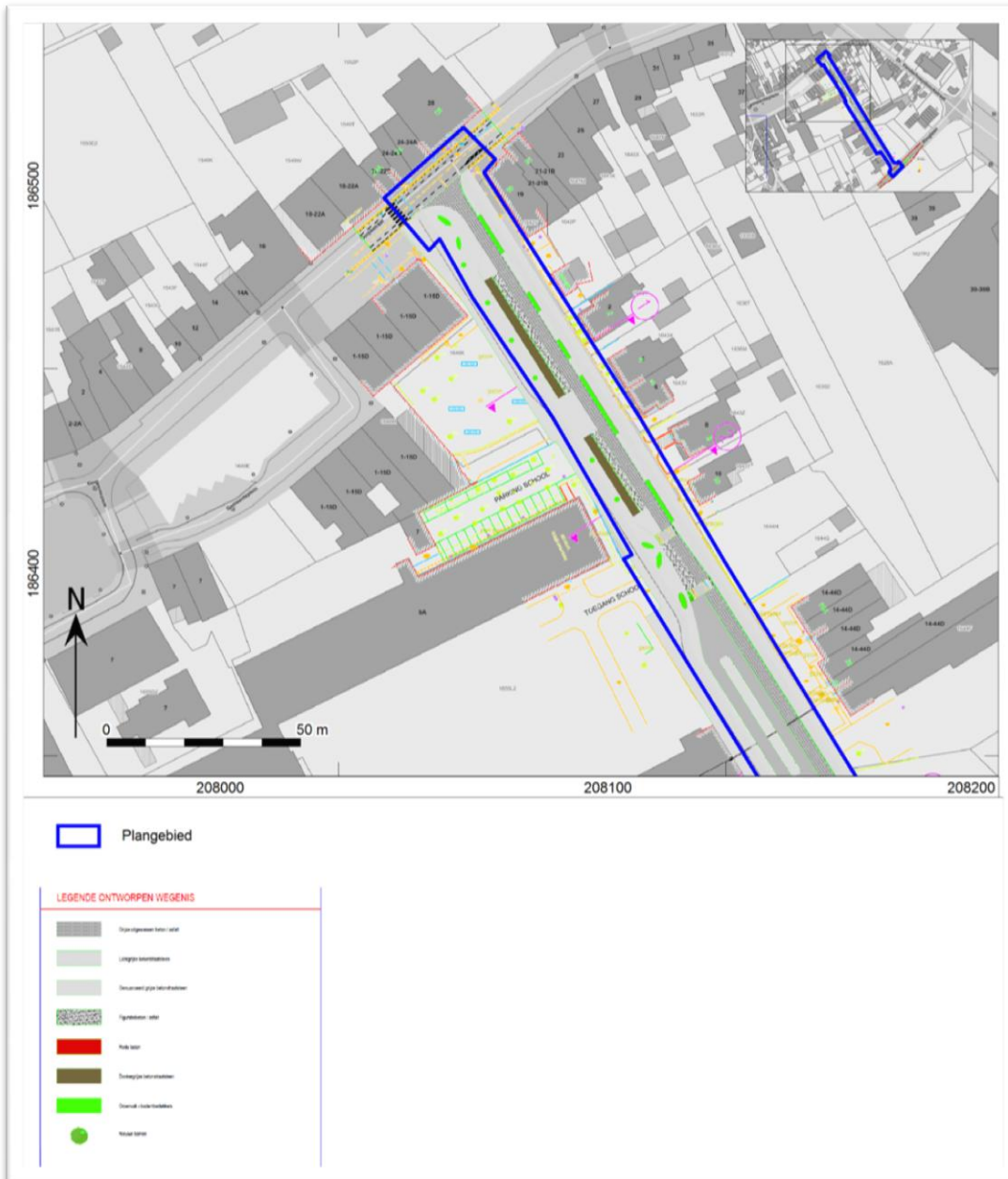
Op basis van het bureauonderzoek is de kans op nog intacte sporen vanaf het Laat-Paleolithicum laag. Het sinds vermoedelijk de Late Middeleeuwen bewerken en ook verrijken van de bodem om deze geschikt te maken en te houden voor landbouw zal sporen uit de vroege prehistorie al hebben verstoord. Een eventueel sporenniveau vanaf het Neolithicum zal daarbij zijn afgetopt en door bouw- en wegeniswerken in de vorige eeuw verder zijn aangetast. Niettemin kunnen nog dieper reikende grondsporen zijn overgebleven, maar deze zullen nauwelijks tot vermeerdering van kennis omtrent het verleden kunnen leiden.

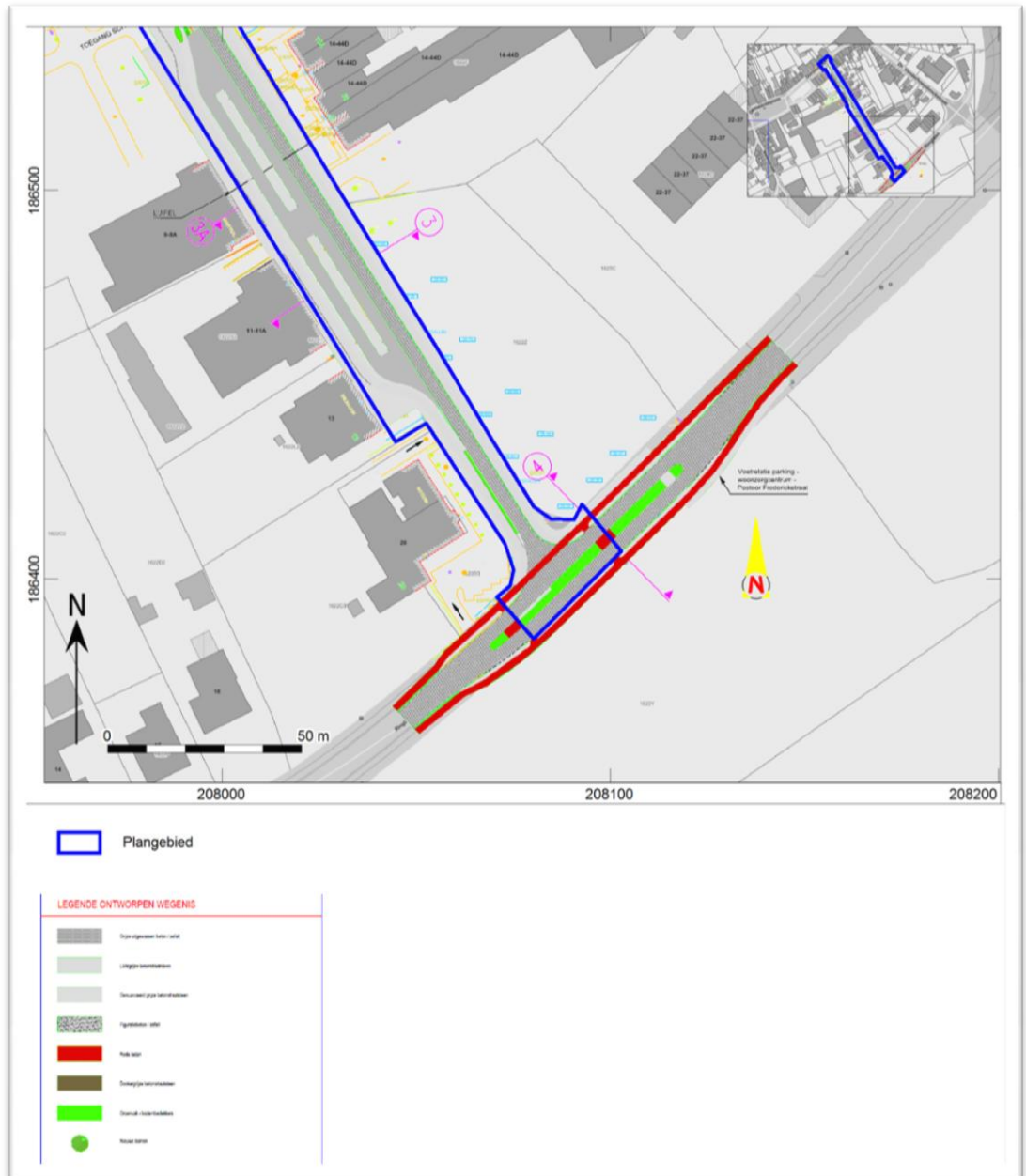
- Aanwezigheid van een archeologische site

Het bureauonderzoek heeft geen aanwijzingen gevonden voor een archeologische site. De verwachting op sporen is laag, gezien de wegenis- en bouwactiviteiten in de vorige eeuw.

- Impactbepaling

Aanleg van straat, riolering en nutsleidingen heeft eventueel hier aanwezige archeologische sporen of een niveau zeker (deels) verstoord. De geplande werken vinden daarmee plaats in een reeds ten dele verstoorde zone en betekenen een relatief kleine uitbreiding van het verstoorde oppervlak. Er worden twee rioleringsgleuven gegraven tot een diepte van 100 tot 300 cm –maaiveld. De sleufbreedte zal 80-90 cm bedragen. Op mogelijke werken aan de nutsleidingen is nog geen zicht. Voor de zes aan te planten bomen worden plantgaten gegraven van 90x90 cm en 90 cm diep (afb. 3).

Afb. 3 Technische tekening van de nieuwe situatie op een topografische ondergrond.

Gegeven de bestaande verstoringen en het feit dat de geplande werken plaats zullen vinden binnen een al min of meer verstoord tracé, zal verder onderzoek (landschappelijk bodemonderzoek, verkennende en waarderende archeologische boringen) of werfbegeleiding nauwelijks kenniswinst opleveren voor de bewoningsgeschiedenis van het gebied. Daarbij komt dat de kosten van verder onderzoek niet opwegen tegen mogelijk te verkrijgen aanvullende gegevens.

Op basis van het te verwachten potentieel aan kenniswinst en een kosten-baten analyse adviseert Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek uit te voeren en het plangebied vrij te geven voor de geplande werken.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.